

Verksamhetsberättelse 2018 för Föreningen Världsbutiken Örebro

Syfte

Världsbutiken i Örebro är en ideell förening med uppgift att sälja hantverk och livsmedel, som tillverkats enligt principerna för Fair Trade, från småskaliga producenter i Latinamerika, Afrika och Asien samt att genom information och utbildning verka för en ökad medvetenhet om rättvis handel och en rättvisare global handel.

Styrelsen

Vid årsmötet den 22 februari valdes Agneta Sandqvist till ordförande för 1 år. Katarina Linderborg och Åsa Svanbäck valdes till ordinarie ledamöter för två år. Jan Pargell och Gunnar Edsfeldt valdes till ordinarie ledamöter för ett år (fyllnadsval). Britt Marie Kjell, Tarja Nordling och Ingeborg Rydin valdes till ersättare för 1 år.

Vid konstituerande styrelsemöte den 1 mars utsågs Gunnar till vice ordförande, Åsa till sekreterare och Britt Marie utsågs till kassör.

Styrelsen har haft 11 möten under året.

Verksamhetsplan

Vid årsmötet beslutades om en verksamhetsplan för 2018 med mål för föreningens verksamhet samt ekonomiska riktlinjer. Verksamhetsplanen har två mål där olika aktiviteter ingått. Ansvariga inom styrelsen har utsetts för tre aktivitetsområden, utåtriktade aktiviteter, föreningen och butiken. För aktivitetsområdet inköp och försäljning har ansvarig funnits utanför styrelsen. De ansvariga har tagit fram aktiviteter som diskuterats och godkänts av styrelsen. Aktiviteterna har följts upp vid varje styrelsemöte. Målen i verksamhetsplanen har följts upp vid styrelsemötena i juni, september och inför årsmötet. En sammanställning från båda uppföljningarna skickades till medlemmarna i medlemsbrev i oktober.

Det har varit styrelsens ambition att öka delaktigheten och ta vara på medlemmarnas engagemang, kompetens och erfarenheter i de aktiviteter som genomförts.

Följande aktivitetsområden har funnits under året

- Utåtriktade aktiviteter
- Föreningen
- Butiken
- Inköp och försäljning

Måluppfyllelse

I verksamhetsplanen sattes två mål upp för verksamheten 2018.

- **Mål 1:** Försäljningen har ökat med minst 10%.
- **Mål 2:** Medvetenheten om Fair Trade och Världsbutikens roll har ökat hos allmänhet, kunder, organisationer och medlemmar.

Kommentar:

Redan tidigt på året märktes en tydlig minskning av bruttoförsäljningen i butiken och efter åtta månader hade försäljningen minskat med nästan 20 %. En minskande försäljning är en utveckling som vi delar med andra småbutiker i city och även andra världsbutiker ute i landet. Den ökande e-handeln och förändrade konsumtionsmönster kan vara några förklaringar till den sjunkande försäljningen. Det finns fler och fler fairtrade märkta varor i vanliga handeln, även en stor mängd av andra märkningar för hållbarhet och butikens inriktning på hållbarhet påverkar. Världsbutiken är en unik butik och under året har vi arbetat för att förnya sortimentet något samt nå ut till nya kundgrupper.

När vi sammanfattar året kan vi konstatera att nettoförsäljningen i butiken, som ju är den största delen av försäljningen, har minskat med nästan 20 %.

Vi har deltagit i fler marknader och mässor vilket visar sig i ett något högre extern nettoförsäljning, 45 000 kr jämfört med 33 000 kr 2017. Den fakturerade nettoförsäljningen, i huvudsak beställningar är något lägre än förra året, ca 14 000.

Genom att vara med på marknader m.m. når vi ut till fler som får veta mer om rättvis handel och Världsbutikens roll. Föreningen har också informerat om rättvis handel hos flera organisationer. Föreningar har också bjudits in till butiken. På sociala medier är spridningen och antalet följare konstant. Genom alla dessa aktiviteter bidrar vi till att öka medvetenheten om Fair Trade.

Den vikande försäljningen har påverkat arbetet i föreningen. Nedan redogörs för verksamheten inom respektive aktivitetsområde.

Föreningen**Medlemmar**

Vid årsskiftet 2018/2019 hade föreningen 60 medlemmar jämfört med 66 medlemmar i slutet av 2017.

Under året har föreningen haft tre medlemsmöten varav ett var årsmötet i februari.

Tre medlemsbrev med information och inbjudningar till möten har skickats ut, i januari, april, och oktober. I oktober innehöll brevet bl.a. uppföljning av målen i verksamhetsplanen.

Butiksvårdar

Som medlem i föreningen kan man engagera sig som volontär. Vi är 24 aktiva volontärer varav de flesta också är butiksvårdar. Under året har vi fått två nya butiksvårdar.

Fem butiksvårdsmöten har hållits under året. Vid mötet i januari avtackades Ingevi Fall som varit engagerad i föreningen i många år, som ordförande och som butiksvård. Vid möten under året har den minskade försäljningen diskuterats och konkreta förslag på aktiviteter har tagits fram som de olika aktivitetsområdena arbetat vidare med. Vid sista mötet för året, i slutet i november, planerades julhandeln. I Butiksnytt som skickas ut med e-post får butiksvårdarna regelbundet information om vad som händer butiken. Tio nummer har skickats ut under året. Information om inköp och försäljning har skickats via e-post direkt från inköpsgruppen. Även butiksguppen har informerat om kampanjer och aktiviteter i butiken direkt via e-post.

GDPR

Den 25 maj trädde den nya dataskyddsförordningen i kraft. I förordningen regleras hur personuppgifter ska hanteras. Styrelsen har tagit fram en registerförteckning över de dokument som innehåller personuppgifter. Medlemmarna i olika roller har informerats om vilka uppgifter som finns sparade. Om någon önskat att uppgifter skulle tas bort fanns då möjlighet att meddela det till styrelsen.

Utbildning

En studiecirkel, Fair Trade grund, med fyra deltagare genomfördes under våren. Därmed hade alla vid den tiden aktiva butiksvårdar genomgått studiecirkeln.

Övrigt

Fair Trade Återförsäljarna

Organisationen Fair Trade Återförsäljarnas höll sitt årsmöte den 17–18 mars i Trollhättan. Agneta Sandqvist representerade Världsbutikerna vid årsmötet. Agneta valdes att ingå i valberedningen för Återförsäljarna. Vid årsmötet beslutades om att tillsätta en arbetsgrupp för att se över medlemskategorierna inom Fair Trade Återförsäljarna. Arbetet kommer att utgöra underlag för en workshop vid årsmötet i mars 2019.

Den 24 oktober inbjöds till ett kombinerat medlemsmöte och workshop om projektet Trad Fair Live Fair. Det är ett treårigt projekt som drivs inom återförsäljarna och finansieras av bl.a. Sida. På mötet deltog även några leverantörer som presenterade sitt arbete kring Fair Trade och att utveckla produkter tillsammans med producenterna. Agneta deltog från vår förening.

Örebro Fairtrade city

Världsbutikerna är sedan tre år inte med i styrgruppen för Örebro Fairtrade city. Det var ett beslut som togs av styrelsen i maj 2016 eftersom det då inte fanns en fungerande styrgrupp. Arbetsformerna har utvecklats det senaste året och kontakt hålls med ansvarig från Örebro kommun. Föreningen kommer att få en inbjudan att delta i styrgruppen. I februari i samband med Alla hjärtans dag fick Världsbutikerna ett diplom och en bukett rosor för vårt värdefulla arbete för Fair Trade.

Örebro Föreningsråd

Föreningen är medlem i Örebro föreningsråd för att stödja föreningsverksamheten i Örebro kommun. Vi är inte aktiva i föreningsrådets verksamhet, men är med på sådana möten som kan bidra till vår verksamhet. Vi deltog t.ex. i Föreningarnas dag som arrangerades den 7 juni i samband med marknadsafton.

Ansvariga

Agneta Sandqvist är huvudansvarig för föreningen och Jan Pargell ansvarar för utbildningsaktiviteter.

Utåtriktade aktiviteter

Utåtriktade aktiviteter är en viktig del av föreningens verksamhet. Det är genom detta vi informerar om rättvis handel och hur de produkter vi säljer ger producenterna möjlighet att förbättra sina livsvillkor. Det är också genom dessa aktiviteter vi sprider kunskap om kvaliteten i produkterna för att nå nya kunder.

Vid Örebro kommuns CSR-dag den 26 april deltog fyra butiksvårdare.

Aktiviteter som vänder sig till organisationer (t.ex. fackliga, politiska och kyrkliga organisationer).

- 18 januari – Information om Fair Trade på en konferens hos Handelsanställdas förbund i Örebro.
- 18 och 19 april – Information på Tullängsgymnasiet
- 6 maj – Försäljning vid kyrkkaffet i Betlehemskyrkan
- 7 maj – Sopplunch i Långbro församlingshem med information och försäljning.
- 8 maj – Information och försäljning i Betlehemskyrkan
- 24 maj – Försäljning och information i Adolfsberg församlings familjelördag.
- 7 juni – Marknadsafton/Föreningarnas dag.
Vi hade försäljningsbord på Storgatan och delade ut en inbjudan till butiken där vi bjöd på chokladkaka och kaffe. Drygt 40 personer kom till butiken.
- 13 juni träffade vi lokalpolitiker i butiken. Av ca 50 inbjudna kom fyra politiker och de representerade fyra partier.
- Fyra dagar i mitten av juli – kyrkliga sommarfestivalen i Hampetorp.
- 18-19 augusti – Matmarknad i Wadköping.
Provsmakning och försäljning av marmelader och olivoljor i samarbete med Sackeus.
- 4 september – Information och försäljning i Betaniakyrkan.
- 27 september – SCB:s seniorförening bjöds in till butiken. Ca tio personer var med.
- 6 oktober – Seniorfestivalen på Conventum Arena. Försäljning och utdelning av informationsmaterial.
- 2 oktober – Information på Karros internationella gymnasieprogram.
- 8 november – Katarina Linderborg berättade om situationen på den palestinska västbanken och om olivodlarna som producerar olivoljan från Caanan. Ca 25 särskilt inbjudna gäster deltog.
- 22 november – Information på Rotarys cityklubb.
- 24 november – Julbasar på Waldorfskolan
- 25 november – Julförsäljning i Haga kyrkan och Immanuelkyrkan
- 1 december – Julmarknad i Karlslund
- 4 december – Julmarknad på USÖ (arrangerad av Nyckelfonden).

Under hösten planerades också för ”After Work” i butiken. Ett informationsblad och en affisch togs fram. Två aktiviteter var på gång, men fick tyvärr ställas in p.g.a. sjukdom.

Sedan oktober görs en skriftlig uppföljning efter varje evenemang för att få ett underlag till kommande evenemang.

Utåtriktad information (trycksaker, sociala medier, annonsering mm.)

Trycksaker

Tryckt informationsmaterial som stöd för utåtriktade aktiviteter och varuinformation är en viktig del för att nå ut med information om aktiviteter i butiken och om rättvis handel. Under året har bl.a. etiketter till presenter, produktinformation, affischer till trottoarpratarna, trycksaker till Marknadsafton och om våra Julerbjudanden tagits fram. Den folder som vänder sig till besökare i Örebro där Världsbutiken presenteras som en unik presentbutik har uppdaterats. Den delades ut bl.a. till hotell. Den flyer som togs fram som allmän information om att ”Vi arbetar för Fair Trade” har också uppdaterats.

Sociala medier

Under året har samarbetet med Lena Dahlström, ansvarig för publiceringen på hemsidan, och Ove Pettersson från inköpsgruppen, fortsatt. Publicering har skett kontinuerligt och utifrån olika aktiviteter, kampanjer och viktiga händelser som funnits med i aktivitetsplanen för butiken.

Antal personer som följer oss på Facebook och Instagram är ganska konstant. I nuläget har Världsbutiken Örebro ca 550 följare på Facebook och ca 200 på Instagram. Trenden visar att räckvidden på inläggen är ca 300 per inlägg. Vi har ett 50-tal interaktioner på Facebook. Hemsidans besöksstatistik visar bland annat att de flesta besöken är från Danmark. Av de drygt 3200 besöken i december (många av sökrobotar) var flera från Danmark (736) än från Sverige (236).

Månadsvis har i genomsnitt 8 publiceringar gjorts i sociala medier – totalt publicerade vi drygt 80 inlägg på Facebook och 50 på Instagram. Inläggen har sedan publicerats på hemsidan. Den genomsnittliga spridningen för inlägg på Facebook är 550 personer. På Instagram når vi erfarenhetsmässigt oftast en yngre generation.

Under året har olika kampanjer genomförts på Facebook och Instagram: Olivolja från Canaan med provning och föredrag, kryddkampanj och en kampanj för saffran med avsmakning av saffranskaka. Politikerbesöket uppmärksammades samt vårt deltagande i Matmarknaden i Wadköping och Nyckelfondens julmarknad på USÖ. Kontinuerliga publiceringar när butiken skyltas om och när nya varor packats upp och presenterats. Styrelsen har godkänt annonseringskostnad vid två kampanjtillfällen under hösten. Det är svårt att utvärdera effekten av annonsering, men att synliggöra våra aktiviteter håller intresset för vår speciella verksamhet levande.

Vi kan också konstatera värdet av att följa såväl Hemsidan som inläggen på FB och Instagram ger ökad kunskap hos medlemmar och butiksvårdar. Även för kundkretsen är det ett stort värde. Vi erbjuder kännedom om Fair Trade, WFTO-certifiering och visar betydelsen av våra produkters unika värde. Vi pekar på betydelsen för de producenter vi stöder och grossisternas sätt att arbeta med producenterna.

Annonsering

En gratisannons fanns i Nerikes Allehanda inför möte om Olivolja från Palestina då vi bjöd in till butiken. Rapport från årsmötet skickades till NA/Föreningsnytt.

Skylt på USÖ

Vid årsskiftet 2017/18 erbjöds vi möjlighet att skylta i en av snurrdörrarna på USÖ. Avtal skrevs med Nyckelfonden på USÖ och vi har under 2018 skyltat i snurrdörren i L-huset.

Ansvariga

Jan Pargell har varit huvudansvarig för utåtriktade aktiviteter.

Bodil Grek har varit ansvarig för sociala medier och Lena Dahlström Svärth har haft särskilt ansvar för hemsidan. Lena har också ansvaret för design av trycksaker. Samarbetet med inköps- och försäljningsansvarig samt butiksguppen är viktigt för att få underlag och diskutera publiceringar.

Inför varje lite större utåtriktade evenemang har en ansvarig utsetts som tillsammans med en grupp butiksvårdar varit med i planering och sedan deltagit vid evenemanget.

Butiken

Butiken har varit öppen måndagar-fredagar 10–18 samt lördagar 11–15 under större delen av året. Under sommaren begränsades öppettiderna och butiken var stängd på måndagar och öppen tisdag-fredag 12–18 och lördagar 11–15. Under veckorna 28–29 var butiken helt stängd. Under julhandeln utökades öppettiderna på lördagar med en timme.

Butiksgruppen har fortsatt att arbeta aktivt med information i butiken och skyltfönstren kring varor och Fair Trade. Det material som finns sedan tidigare har använts samt vid behov har ny information tagits fram och sammanställts.

Skytning i butiken har såsom tidigare skett regelbundet och varit kopplad till årstider och högtider. Skytningen har även särskilt lyft fram de kampanjer som varit i butiken. Under våren uppmärksammades World Fair Trade Day i maj. I samband med marknadsafton firades föreningarnas dag på Storgatan. Vi bjöd på kladdkaka, bakad på kakao och råsocker, och kaffe i butiken.

Under hösten har vi haft tre olika kampanjer för att lyfta fram olika varukategorier och i samband med varje kampanj har vi också haft provsmakning av kampanjvarorna vid en långhelg. I september var det kryddkampanj, i oktober lyfte vi fram vår olivolja. Då inbjöd vi även till en informationskväll om olivodlarnas situation i Palestina. Till advent och jul hade vi kampanj på saffran och råsocker och inför 1:a Advent bjöd vi på saffranskaka och kaffe i butiken.

Att exponera varorna i butiken på ett tilltalande sätt samtidigt som tydlig, och helst enhetlig, information om produkterna och Fair Trade ska finnas väl synlig är en ständigt pågående utmaning. Det ska vara snyggt men inte rörigt! 1 maj gjordes en stor omflyttning av varorna i butiken så att livsmedlen nu får en större yta att exponeras på.

Vi upplever en ökad försäljning av de varor som vi har kampanjpris på och även en ökad försäljning av varor som är exponerade i skyltfönstret. Detta utmanar oss inför kommande år vad vi bör satsa på för kampanjer och hur vi skyltar.

Ansvariga

Butiksgruppen har bestått av Katarina Linderborg (butiksansvarig), Kristina Flodström, Majbritt Sundin, Ingela Wollter Axelsson och Britt Marie Kjell/Solveig Strömberg.

Inköp och försäljning

Bruttoförsäljningen minskade med ca 17% jämfört med 2017. Det är framförallt hantverk som minskat medan försäljningen av livsmedel ökat. Nästan 60% av vår försäljning var livsmedel. Eftersom påslagen på livsmedel är lägre än på hantverk påverkar det våra försäljningsinkomster. Till detta kommer prisnedsättningar vid kampanjer och i form av mängdrabatter. Konsekvenserna av detta bör analyseras och omfattningen och längden av prisnedsättningar prövas. Vidare bör vi sträva efter att öka försäljningen av hantverk genom att fortsätta hitta nya produkter och nya leverantörer.

Inköpsansvarig har tidigare ingått i styrelsen, men under 2018 prövades modellen att inköpsansvarig utsågs utanför styrelsen. Erfarenheterna av denna modell visar att vi bör återgå till den gamla modellen då inköpsansvarig var med i styrelsen. Det ger en snabbare förankring och bättre förutsättningar för samverkan mellan ansvariga för framförallt butik och inköp. Det skulle också innebära en bättre förankring av kampanjer och aktiviteter i sociala medier. Styrelsen får då en bra möjlighet att arbeta med analyser och uppföljningar samt ge tydliga ekonomiska förutsättningar för inköpen så att vi även fortsättningsvis har en välfylld butik med attraktiva produkter som lockar gamla och nya kunder. Ansvariga för vårt sortiment bör även fortsättningsvis organiseras i en inköpsgrupp för det mer konkreta arbetet med inköp

och samordning av sortimentet. Det skapar delaktighet och engagemang hos flera vilket är viktigt inte minst i arbetet att hitta nya produkter och leverantörer. Gruppen bör även fortsättningsvis ha ansvar för att ge butiksvärdarna information och utbildning om våra produkter och producenter.

Ansvariga

I inköpsgruppen har Majsan Cedersjö, Majbritt Sundin, Christina Wallén ingått och Ove Petersson, som ansvarig.

Ekonomi

Föreningens ekonomi framgår av resultat- och balansräkningen. Den budget som beslutades av årsmötet i februari har följts under året och redovisas på årsmötet.

Nettoomsättningen (all nettoförsäljning, medlemsavgifter och gåvor) har minskat med drygt 18% jämfört med 2017.

Ekonomiska riktlinjer

I verksamhetsplanen för 2018 beslutades om ekonomiska riktlinjer för året:

- Bokslutet för 2018 ska visa att den förstärkning av ekonomin som skett under 2017 kvarstår. Det ska finnas ekonomiskt utrymme att vid varje månadsslut betala de fasta kostnaderna och ekonomiskt utrymme ska också finnas löpande så att verksamheten kan fortsätta att utvecklas.
- Uppföljning av ekonomin ska göras löpande under året. Styrelsen ska utveckla statistik m.m. för att effektivt kunna följa upp verksamheten.
- Kontanthantering ska ses över och förbättras.

Ekonomin under 2018

På grund av den vikande försäljningen redan tidigt under året minskade det ekonomiska utrymmet för inköp och övriga satsningar.

Ett tillfälligt inköpsstopp för hantverk infördes på försommaren. Inköpsstoppet berodde på kassabrist, men också på att det fanns behov av att förnya sortimentet av hantverk. Senare under året skedde en förnyelse av sortimentet.

En översyn av ekonomin har gjorts för att minska de fasta kostnaderna. De största fasta kostnaden är lokalhyran och anställningen. Men även andra kostnader har setts över och vi har t.ex. bytt försäkringsbolag, vilket har minskat månadskostnaden med ca 500 kronor.

För att ge utrymme för att satsa på inköp inför julhandeln, bl.a. nya produkter, tillfrågades medlemmarna om att låna ut ett belopp mellan 1 000 och 5 000 kronor. Totalt lånades 45 000 kronor som reserverats för inköp. Kassan fylldes dock på under det sista kvartalet och de lånade pengarna har inte behövt användas.

Föreningen har bytt bank under året, från Nordea till Länsförsäkringar Bank. Någon stor påverkan på kostnaderna kommer det inte att få, men det är positivt att ha en personlig bankkontakt på det lokala kontoret. Möjligheten finns också att få en kassakredit på vår nya bank.

Ingen ändring har gjorts av kontanthantering. Vår nya bank erbjuder inte någon sådan tjänst, utan rekommenderar den hantering som föreningen haft sedan tidigare. Det innebär att en person i styrelsen gör en utbetalning av kontanter från kassa och sätter in beloppet på föreningens bankkonto. Eftersom betalningen med kontanter fortsätter att minska så är detta ett hanterbart sätt.

Föreningen har skaffat Swish för företag, som används vid extern försäljning.

Anställning

Under året har föreningen haft en deltidsanställd (50 procent) med lönebidrag (det tredje året). Eftersom de ekonomiska förutsättningarna förändrades drastiskt under 2018 beslutade styrelsen vid mötet den 10 september att avsluta anställningen den 31/12.

Slutord

2018 har varit ett speciellt år! Efter flera år med utveckling av verksamheten med fler utåtriktade aktiviteter och ökad försäljning som resultat, har vi under året fått erfara att vi trots fler utåtriktade aktiviteter inte lyckats bibehålla försäljningen på den nivå vi ställt upp i verksamhetsmålet för 2018. Det finns många orsaker till detta och det kommer att bli en utmaning för den nya styrelsen att tillsammans med alla aktiva volontärer utveckla och förnya verksamheten.

När vi sammanfattar året kan vi konstatera aktiviteten i föreningen har varit omfattande, antalet utåtriktade aktiviteter har ökat, nya leverantörer och produkter har tagits, fortsatt utveckling i butiken med skyltning och information, vi har haft fler riktade kampanjer och erbjudanden. Allt detta har varit möjligt genom att vi är många aktiva och engagerade volontärer och att våra medlemmar stödjer vår verksamhet genom sitt medlemskap.

Tack för ert fantastiska arbete och stöd under året!

**Tillsammans ska vi fortsätta vårt arbete och ta oss an de utmaningar vi har framför oss!
En rättvis handel är lika viktig som tidigare!**

Örebro 2019-03-14

Agneta Sandqvist

Gunnar Edsfeldt

Katarina Linderborg

Åsa Svanbäck

Jan Pargell

Britt Marie Kjell

Tarja Nordling

Ingeborg Rydin